

Заздрість

Лариса Письменна

Ліда повільно пройшла кладовищем, поклала квіти на могилу чоловіка. Сьогодні була річниця смерті, і вона поклала квіти, як завжди. І, як завжди, ніщо не озвалося в серці: за життя були чужими, тож і по смерті — а минуло вже чимало років — відступила в небуття навіть неприязнь. Але квіти на могилу носила, так годилося.

Вона була ще молодою, з веселим легким характером. Її любили, й вона любила. Іноді довше, іноді скороминуще кохання не лишало в пам'яті жодних слідів, зате ніколи не лишало й образи. Саме ця легкість, ця невимогливість і вміння просто, без тягаря, без зайвих ускладнень сказати останнє "прощай" — то була найкраща риса її характеру. Так казали всі, того була певна й сама.

Могла і вдруге вийти заміж. Але боялась. А що, як знову стане немилим, осоружним, повисне каменем на шиї, як перший, кого поховала? Ні, нехай уже краще не в'язати життя, бути вільною. Нехай все іде як іде. Ще попереду не одна весна.

Ліда йшла легким кроком, знала, що хода в неї гарна і сама вона гарна. Їй легко дихалось і легко думалось.

На схилі гори, на краю кладовища, далеко від центральної алеї з іменитими мерцями, поміж скромних могил, не оздоблених вагомим мармуром та гранітом, когось ховали. Глина суха і тверда — аж грудки дзвенять, а внизу — звивчастий яр, що його вже засипають самоскиди для майбутніх покійників. Людей біля викопаної ями небагато: два нетерплячі чоловіки, що мали опустити труну в землю і нашвидку засипати сухою глиною, хтось із родичів чи знайомих і сивий старий чоловік. Він стояв над розкритою ще труною.

Ліда мимоволі глянула, не дуже уважно (на те й кладовище, аби когось ховати), й хотіла пройти далі. Її переповнювало відчуття власної молодості, здоров'я і свідомість того, що смерть для неї — то таке далеке, про що не варто й думати. А жити приємно, а попереду ще багато радощів. І думки її були цілком природні, нічого недоброго в них не було. Але глянула вдруге, і ще раз, спинилася, ніби спіткнулася об щось невидиме.

Старий чоловік дивився пригаслими очима, не бачив труни, нетерпіння могильників, що вже поспішали до іншої ями. Він бачив те, чого не бачив ніхто. Тільки він.

— Пора, — обережно торкнули його за плече.

І тоді старий нахилився і ніжно, як святиню, як найсвітлішу, найріднішу, як єдину з-поміж усіх на землі, він поцілував воскову прозору руку тієї, котра вперше в житті покинула його. Стукнули молотки по цвяхах, а Ліда все стояла не рухаючись. Не помічала, що сльози пекуче сповнили очі, що розпливаються, мов у тумані, пагорки могил.

А потім пішла. Такою ж легкою ходою, але вжалена жорстокою думкою.

Так її не любили, не люблять, не любитимуть...